

Barn- och skolnämnden

Handläggare Niclas Gustafsson
Titel: Tf bitr. verksamhetschef grundskola
E-post: niclas.gustafsson@norrtalje.se

Till Barn- och skolnämndens arbetsutskott

Beslut gällande föreläggande från Skolinspektionen efter tillsyn i Elmsta skola

Skolinspektionens dnr 43-2018:10731

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden besvarar Skolinspektionen enligt barn- och utbildningskontorets tjänsteutlåtande 2019-10-27.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Skolinspektionen har i beslut daterat den 7 maj 2019 förelagt Norrtälje kommun att senast den 4 december 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister på Elmsta skola och senast samma dag skriftligen redovisa dessa för Skolinspektionen.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2019 regelbunden tillsyn av Elmsta skola. Skolinspektionen har i beslut daterat den 7 maj 2019 förelagt Norrtälje kommun att senast den 4 december 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och senast samma dag skriftligen redovisa dessa för Skolinspektionen.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Elmsta skola. Bristen består i att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar visserligen att skolan genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser men att elevhälsans del i detta arbete är begränsad och att skolans elevhälsa främst arbetar med åtgärdande insatser. Tillsynen visar även att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbeteavseende kunskapsresultaten. Utredningen visar visserligen att det görs viss analys av kunskapsresultaten men att lärarna och elevhälsan inte deltar i arbetet.

Skolinspektionen konstaterar att Norrtälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen [av vad som orsakar och påverkar elevernas kunskapsresultat] beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Koppling till gällande styrdokument

Är inte tillämplig.

Lagkrav

Skollagen (2010:800) 26 kap. 10§

Samberedning

Ärendet har beretts på barn- och utbildningskontoret.

Beskrivning av ärendet

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2019 regelbunden tillsyn av Elmsta skola.

Skolinspektionen har i beslut daterat den 7 maj 2019 förelagt Norrtälje kommun att senast den 4 december 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och senast samma dag skriftligen redovisa dessa för Skolinspektionen.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Elmsta skola. Bristen består i att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar visserligen att skolan genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser men att elevhälsans del i detta arbete är begränsad och att skolans elevhälsa främst arbetar med åtgärdande insatser. Tillsynen visar även att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbeteavseende kunskapsresultaten. Utredningen visar visserligen att det görs viss analys av kunskapsresultaten men att lärarna och elevhälsan inte deltar i arbetet.

Skolinspektionen konstaterar att Norrtälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Svar på Skolinspektionens föreläggande inom området Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Följande åtgärder och insatser är planerade att genomföras, vissa av åtgärderna har startats upp, andra kommer att startas upp under läsåret.

- Trygghetskartläggning med kartor över skolgården samt elevenkäter. Åtgärden kommer att ske under november 2019, ansvarig för åtgärdens genomförande och uppföljning är skolans kurator. Åtgärden ska ingå i skolans systematiska kvalitetsarbete och vara årligen återkommande
- Gruppsnack på temat pubertets/livskunskap, i åk 5 med start oktober 2019. Åtgärden ska fortsättningsvis ske årligen i åk 5.
- Centrala elevhälsan (CEH) är med i ett utvecklingsprogram där kurator är en av projektdeltagarna. Utgångspunkten för det planerade arbetet är hur elevers psykiska hälsa kan stärkas genom hälsofrämjande insatser för att öka välmående bland elever. Åtgärden fokuserar på elever i åk 4 och åk 7 och kommer att genomföras under perioden oktober 2019 t.o.m. juli 2020.
- I samverkan med CEH sker insatser för att uppmärksamma och minska problematisk elevfrånvaro. Åtgärden syftar till att uppmärksamma tidiga tecken på elever som riskerar problematisk frånvaro och innebär samordnade insatser för att t. ex. bryta isolering, samt "hämta tillbaka" elever som inte kommer till skolan. CEH har tagit fram riktlinjer på hur frånvaro ska hanteras på huvudmannens grundskolor, vilket inkluderar riktlinjer för dokumentation, rapportering och uppföljning på skolenheten och CEH. Genom den digitala funktionen i närvarohanteringssystemet Skola24 följer skolan upp elevernas frånvaro. Om elevers frånvaro

överstiger 15% under åtta veckor kontaktar mentor vårdnadshavare för att genom samtal utröna orsak till frånvaro. Åtgärden är en del av skolans och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och påbörjades i september 2019.

- Värdegrundsprojektet "Värsta bästa nätet" kommer att starta februari/mars 2020. Alla elever i åk 3-7 får boken "Värsta bästa nätet". Värdegrundsarbetet innebär att klassmentor, med stöd av kurator, utifrån boken arbetar med eleverna kring frågor som rör etiska frågeställningar och förhållningssätt till sociala medier och internet.
- CEH utbildar under läsåret all elevhälsopersonal i suicidprevention. Det är en utbildningsserie som kommer pågå läsåret 2019-20. Efter första året fortsätter de med andra insatser inom området suicidprevention.

Kurator och skolsköterska är ansvariga för ovanstående åtgärder och ska samverka med berörda klasslärare. De klasser som är involverade är angivna ovan.

På Elmsta skola har elevhälsans arbete organiserats om så att varje vecka finns tid att planera, genomföra och följa upp förebyggande och befremjande åtgärder. En del i det arbetet är att tid ges till pedagoger att besöka elevhälsan för konsultation där förebyggande och främjade åtgärder behandlas. Tiden för elevhälsa, kurator 50% och skolsköterska 75 %, på plats har ej utökats.

Skolinspektionen har efter tillsyn av Elmsta skola förelagt Norrtälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom det systematiska kvalitetsarbetet.

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen [av vad som orsakar och påverkar elevernas kunskapsresultat] beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Svar på Skolinspektionens föreläggande inom området styrning och utveckling av verksamheten i det systematiska kvalitetsarbetet

Norrtälje kommun har under läsåret genomfört en betydande mängd förändringar för att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är de nationella målen och att vi följer gällande styrdokument.

Norrtälje kommuns mål med förändringen är flera:

- All personal deltar i det systematiska kvalitetsarbetet på varje skola och i varje arbetslag
- Huvudmannen har en organisation kring kvalitetsarbetet som säkerställer att kvalitetsarbetet följs upp på enheter och förvaltning
- Alla nivåer i styrkedjan dokumenterar kvalitetsarbetet
- Hela styrkedjan har en samsyn över vilka brister som identifieras och vilka utmaningar skolorna står inför

Förändringar som påbörjats under föregående läsår för att åtgärda brister i det systematiska kvalitetsarbetet:

Kvalitetsdagar

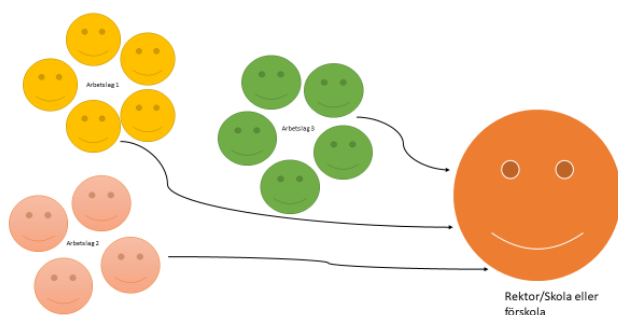
Under nuvarande läsår har fem (5) undervisningsfria kvalitetsdagar lagts ut för att skolorna ska kunna planera, följa upp och utvärdera hur väl utbildningen följer de nationella målen. Dagarna ska i första hand användas för att arbeta utifrån skolans egen arbetsplan som färdigställs efter föregående års utvärdering av de nationella målen. Under pågående läsår har följande dagar lagts ut i läsårsdata:

14 aug	planering av kommande läsår utifrån föregående läsårs kvalitetsarbete
30 sep	uppföljning av planerade insatser utifrån arbetsplanen
7 jan	uppföljning av resultat och arbetsplan
18 mars	uppföljning av resultat och arbetsplan
15 juni	utvärdering av hela läsårets resultat

Varje rektor ska, tillsammans med sin personal, utifrån den egna verksamhetens behov planera och genomföra uppföljningen på varje kvalitetsdag. Rektorerna får vid behov stöd av förvaltningen i vad och hur de kan planera att genomföra en kvalitetsdag. Huvudsakligen ska kvalitetsdagarna användas till att analysera resultat utifrån till exempel nationella prov, betyg, andra omdömen samt till exempel hur arbetet går med Läsa-skriva-räknagarantin som ska utvärderas under höstens kvalitetsdag. Det är också ett bra tillfälle att säkerställa att de elever som är i behov av anpassningar och särskilt stöd har fått det. De utvecklingsområden och mål som är uppsatta i arbetsplanen ska följas upp för att se att rätt insatser genomförs. Det gör både i arbetslagen och i skolan som helhet.

Kvalitetsrapporten

Under föregående läsår infördes en ny mall för att dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet. Mallen utgår från verksamheternas läroplaner, skollag samt andra fokusområden som trygghet- och studiero och elevhälsoarbetet. Fritidshemmet har en egen kvalitetsrapport som utgår från deras läroplan. All personal utgår från samma mall. Alla arbetslag arbetar med utvärderingar och analys utifrån mallen. Rektorerna arbetar också med samma mall och har alla arbetslags rapporter som del av underlaget för den egna analysen.

Figur 1. Arbetslagen utvärderar sin egen verksamhet och identifierar brister och utvecklingsområden. Det är därefter ett underlag för rektors utvärdering av hela skolans brister, framgångsfaktorer och utvecklingsområden.

Under maj 2019 har alla arbetslagsledare och rektorer fått information om hur de ska arbeta med kvalitetsrapporten. Den som arbetar som kvalitetsutvecklare på barn- och utbildningskontoret har åkt ut till alla skolor eller träffat arbetslagsledare och rektorer i kommunhuset så att alla har haft möjlighet att få information och kunnat ställa frågor. Vid de tillfällena förändrades mallen succesivt av alla förbättringsförslag som diskuterades på de träffarna. Under informationsträffarna diskuterades också vilket underlag som ska ligga till grund för utvärderingen på respektive skola och hur avgränsningar kan göras.

Arbetslagledarna har också, förutom den informationsträff som genomfördes inför utvärderingen av hela läsåret, haft en tre timmar lång arbetslagsledarutbildning i systematiskt kvalitetsarbete för att kunna stödja rektor i kvalitetsarbetet. Vid den utbildningen, som genomfördes av förvaltningen, kunde arbetslagsledare diskutera processerna kring det systematiska kvalitetsarbetet med arbetslagledare från andra skolor. Både fritidshemmets och grundskolans arbetslagledare deltog i utbildningen.

Rektorernas kvalitetsrapporter lämnas till Verksamhetschefen för grundskolan och därefter skriver hen en Kvalitetsredovisning för hela grundskoleverksamheten. En för grundskolan och en för fritidshemmet som därefter redovisas för aktuell nämnd.

Kvalitetsdialog

Under föregående läsår infördes Kvalitetsdialoger mellan rektorerna och ledamöter från nämnden. Syftet med dialogerna är att minska gapet mellan huvudmannen och den enskilda skolan. Ett sätt att åstadkomma det är att rektorerna kan beskriva sin situation både skriftligt och muntligt för ledamöter i nämnden.

Ett annat mål med dialogerna är att alla i styrkedjan får en samsyn över vilka utmaningar som huvudmannens skolor står inför, och hur de ska kunna nå de nationella målen.

Kvalitetsdialogen genomförs i augusti med fokus på föregående års resultat. En vidareutveckling av dialog sker i januari där fokus ligger på uppföljning av de utvecklingsområden som tidigare bestämdes för skolorna.

Utvärdering av insatser som genomförts inom det systematiska kvalitetsarbetet på Elmsta skola:

Den 17 juni 2019 utvärderade skolan sina resultat. All personal deltog i analyserna av resultatet. Förutom personalen i arbetslagen deltog också elevhälsan, studiehandledare och modersmålslärare. Den mall som användes för den skriftliga dokumentationen var samma mall som rektor senare använde för att sammanställa och analysera personalens utvärderingar. Fritidshemmet har genomfört sin egen utvärdering.

Det framgår med tydlighet att personalen har deltagit i, och fått inflytande över, rektors slutliga kvalitetsrapport. Elevhälsans personal har bidragit till utvärdering och analys, det gäller också studiehandledare. Utgångspunkten har varit att all personal som är delaktiga i elevernas lärande också ska delta skolans utvärdering. Det har dock inneburit att vissa arbetslag inte har haft representanter från elevhälsa eller studiehandledare då de inte är tillräckligt många fysiska personer.

Utifrån den sammanfattande analysen från personalen och rektors egen analys har några utvecklingsområden utkristalliserats. De beskrivs som mål i en arbetsplan. Efter att rektor bestämt

utvecklingsområden arbetade personalen med kommande läsårs arbetsplan på kvalitetsdagen i augusti.

Vid en muntlig utvärdering med skolornas arbetslagsledare framgår det att rektor har organiserat så att kvalitetsdagarna används för planering och uppföljning av arbetsplanen. Det gäller återigen all personal. I arbetsplanerna framgår det vilka utvecklingsåtgärderna är, vad som förväntas uppnås, vem som ansvarar för åtgärderna/aktiviteterna och när de ska följas upp.

Elmsta skolas rektor har tillsammans med huvudmannens andra rektorer gemensamt analyserat sina kvalitetsrapporter i den rektorsgrupp som verksamhetscheferna för grundskolan samlar två gånger i månaden. Det arbetet kommer att fortsätta under pågående läsår för att gemensamt höja kvaliteten i analyserna av skolans resultat.

Kvalitetsdialogen genomfördes den 21 augusti med rektorerna och ledamöter från barn- och skolnämnden. Alla rektorer beskrev och diskuterade sin skolas resultat med ledamöterna som också hade möjlighet att ställa frågor. Under dialogerna framkom brister och utmaningar som inte beskrivits i rapporten. Dialogen kompletterade på så sätt den skriftliga rapporten. Alla ledamöter fick samtliga kvalitetsrapporter från varje skolområde innan dialogen. Biträdande verksamhetschef deltog i dialogen. Både tf rektor för Elmsta skola och föregående rektor deltog i dialogen.

Brister som inte är fullt ut avhjälpna

I kvalitetsrapporterna som både arbetslag och rektor skrivit saknas en del analyser av resultaten. Betygen, resultat på nationella prov eller andra resultat diskuteras inte i förhållande till varandra i tillräckligt stor grad. Det saknas också till stor del en utvärdering baserad på kön. Det framgår i kvalitetsrapporterna att resultaten fokuserar på de frågor som ställs i mallen och till mycket liten del av resultat som skolan kan ha, men som inte tas upp i rapportens mall.

För att säkerställa att kvalitetsarbetet genomförs enligt gällande regler kommer kvalitetsrapporten att förtydligas till nästa år. Den kommer också att skickas ut tidigare så att alla kan bli mer förtrogen med den. Det har kommit önskemål från verksamheterna att vi ska använda mallen i flera år framåt så att kvalitetsarbetet blir mer förutsägbart. Förvaltningen har tidigare bytt modell och innehåll regelbundet vilket inte har gynnat kontinuiteten i kvalitetsarbetet. Kvalitetsrapporten kommer därför att förändras i mindre utsträckning men den kommer att förtydligas och eventuellt förenklas.

För att stötta rektorerna i analysarbetet har verksamhetschefen och kvalitetsansvarig på barn- och utbildningsförvaltningen påbörjat ett arbete med resultatanalys. Det kommer att pågå hela läsåret och syftar till att alla rektorer ska kunna analysera sin egen skolas resultat tillsammans med sin personal. Det gäller främst tolkningar kring betygsresultat, nationella prov, relationen däremellan samt andra bedömningsfaktorer som rektorerna behöver stöd i.

Förvaltningen kommer att fortsätta att stötta både rektorerna och arbetslagsledarna genom fortsatt utbildning i både det systematiska kvalitetsarbetet vilket efterfrågats i den enkät som gått ut till ovan nämnda grupper. Vi kommer också att under pågående läsår att arbeta med skolornas arbetsplaner vilket är ett önskemål från rektorer. Det behövs både en kompetenshöjande insats men också en del hjälp med processen. Det kommer att vara biträdande verksamhetschef samt kvalitetsansvarig på

förvaltningskontoret som ansvarar för att detta sker. Uppföljningar av hur skolan arbetar med sin uppföljning av arbetsplanen sker kontinuerligt på rektorsmöten, enkäter till rektorer och arbetslagsledare samt via nätverksträffar med olika personalgrupper.

Övrigt

Norrtälje kommun är inne i en förändringsprocess kring det systematiska kvalitetetsarbetet. Det har tidigare varit otydlig och styrkedjan har inte fungerat fullt ut. Vårt mål är att under läsåret 2019/2020 kommer huvuddelen att bli åtgärdat så att vi har en process och innehåll som följer gällande regelverk. Under förra läsåret gjordes en del förändringar och under detta år kommer resterande arbete att åtgärdas. Förvaltningen planerar att ge ett ökat stöd till rektorerna med bland annat hur de ska analysera sina resultat men också med de processer som rektor behöver se över på sin egen skola.

Konsekvensanalys/riskanalys

Barnkonsekvensanalys

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. (Prop. 2009/2010:165 s. 276.)

Ekonomisk analys

I nuläget kommer inte de planerade åtgärderna att få några ekonomiska konsekvenser. Vid läsårets slut kommer en utvärdering att göras när det gäller elevhälsans möjligheter att organisera arbetet med större fokus på förebyggande och främjande aktiviteter med befintliga elevhälsoresurser.

Jämställdhetsanalys

Är inte tillämplig

Äldre- och tillgänglighetsanalys

Är inte tillämplig

Tidplaner

Norrtälje kommun ska senast den 4 december 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och senast samma dag skriftligen redovisa dessa för Skolinspektionen.

Jenny Nordström
Tf Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Johan Kant
Skolchef för grundskolan
Barn- och utbildningskontoret

Beslut skickas till

Skolinspektionen
Rektor Elmsta skola
Verksamhetschef grundskolan